

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og hovedindhold

Den 27. november 1991 fremsatte regeringen lovforslag nr. L 131 om indførelse af et nyt ældrekræterium – »antal 85-årige og derover« – i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov, således at kommuner med mange ældre i denne aldersgruppe tilføres ekstra ressourcer. Lovforslaget var en direkte udmøntning af aftalerne mellem regeringen og de kommunale parter om den kommunale økonomi i 1992-94, og indførelsen af det nye ældrekræterium foreslås at ske med virkning fra og med tilskudsåret 1992.

Når der nu fremsættes et nyt lovforslag om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud, er der tale om ændringer i udligningssystemet fra og med tilskudsåret 1993. Bestemmelserne om udgiftsbehovskriterier i L nr. 131 vil herefter alene have virkning for tilskudsberegningen for tilskudsåret 1992.

Nærværende lovforslag indebærer, at der gennemføres en generel justering af de vægte, der indgår i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov. Siden sidste revision af vægtene i 1985 (med virkning fra tilskudsåret 1987) er der sket mange forskydninger i sammensætningen af de kommunale udgifter – bl.a. er udgifterne til hele ældreområdet øget. Lovforslaget indebærer således bl.a., at de tre ældrekræterier – antal 65-74-årige, antal 75-84-årige og antal 85-årige og derover – får en større vægt i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov, og lovforslaget ligger således i direkte forlængelse af regeringens lovforslag af 27. november 1991.

Lovforslaget indebærer herudover, at der gennemføres forskellige ændringer i udformningen af hovedstadsudligningen, således at kommunerne – både rige og fattige får mulighed for at beholde en større del af væksten i indtægtsgrundlaget, og dermed i højere grad kan bidrage til fremme af de lokale vækstinitiativer. Efter de hidtidige regler skal kommuner i hovedstadsområdet, der yder tilskud til andre kommuner, aflevere 90 øre af hver ekstra kr., og for de kommuner, der modtager tilskud, bliver tilskuddet

nedsat med 90 øre for hver ekstra kr. Det foreslås, at udligningsniveauet nedsættes fra 90 pct. til 85 pct., således at der afleveres/modregnes 85 øre for hver ekstra kr. Herved vil *alle* kommuner få større interesse i selv at øge deres skattegrundlag.

I tilskudsloven er der flere tilskudselementer, der beregnes på basis af kommunernes skattegrundlag. Derfor er der i den gældende lov indsat en garanti for, at en kommune aldrig kan komme til at aflevere mere end 90 pct. af »den sidst tjente skattekrone«. Systemet kan sammenlignes med skatte loftet i skattereglerne. Helt parallelt med ændringen i udligningsniveauet (jf. ovenfor) sættes også procenten i »værnsreglen« ned til 85 pct.

Ved udligningen af kommunernes beskatningsgrundlag (de skattepligtige indkomster minus personfradrag samt en andel af grundværdierne) omregnes forskellen mellem de enkelte kommuner til et »skattebeløb« ved at gange forskellen pr. indbygger med en såkaldt skattetryksfaktor. I landsudligningen anvendes en gennemsnitlig faktor (beskatningsniveauet i en gennemsnitskommune), mens der for hovedstadsudligningen anvendes kommunens eget beskatningsniveau. Sidstnævnte giver problemer, idet kommunen selv kan påvirke udligningsbeløbet ved fastsættelse af skatteprocenten. Derfor foreslås den forenkling, at der fremover anvendes en fælles skatteprocent i lands- og hovedstadsudligningen.

Samtidig indeholder forslaget en forøgelse af udligningen af forskellene mellem hovedstadskommunernes udgiftsbehov. Forslaget vil således bidrage til at sikre den sociale balance i hovedstadsområdet.

Lovforslaget indeholder således forslag om ændring af følgende punkter i lov om kommunal udligning og generelle tilskud:

- En ændring af de vægte, der anvendes i beregningen af kommunernes udgiftsbehovstal, på baggrund af de ændringer der er sket i udgiftsudviklingen.
- En øget udligning af hovedstadskommunernes udgiftsbehov. Forslaget indebærer, at udligningsniveauet for udligningen af forskellene i hovedstadskommunernes udgiftsbehov øges fra 25 pct. til 35